

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
Сектор за инвестиције
Јединица за имплементацију пројекта
„Образовање за социјалну инклузију“
Број:ОП/Р/02/17/П-8
Датум: 28.07.2017.
Београд Немањина 22-26

На писани захтев потенцијалног понуђача, а на основу члана 54. став 12. и члана 63. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/2012, 14/2015 и 68/2015), Комисија за јавну набавку даје:

Појашњење број 8.
конкурсне документације за јавну набавку радова у отвореном поступку – Изградња Студентског центра Државног универзитета у новом Пазару, у Сјеници, број ОП/Р/02/17
дато дана 28.07.2017. године

Питање Понуђача:

1. Ако комплетну техничку опремљеност доказује 1 члан конзорцијума, да ли је довољно да Изјаву на меморандуму под пуном кривичном и материјалном одговорношћу потпише тај члан конзорцијума или Изјаву морају да потпишу сви чланови конзорцијума?

Одговор Наручиоца:

Изјаву на меморандуму о комплетној техничкој опремљености, под пуном материјалном и кривичном одговорношћу, потписује овлашћени члан групе понуђача.

Питање Понуђача:

2. Да понуђач у претходне 3 обрачунске године (2014, 2015. и 2016.) није ни једну годину пословао са губитком и да је остварио пословни приход (укупно за наведени период) у укупној вредности од најмање 900.000.000,00 динара без ПДВ-а.

Чланом 77. Ставом 2. тачком 1) прописано је да Минимални годишњи приход који се тражи од понуђача не сме бити већи од двоструке процењене вредности јавне набавке. Имајући у виду да је процењена вредност конкретне јавне набавке 300.000.000,00 динара, додатни услов финансијског капацитета није у складу са цитираном одредбом Закона о јавним набавкама, јер представља троструку вредност процењене вредности јавне набавке. Оваквим поступањем наручилац нарушава и основно начело у поступцима јавних набавки – начело обезбеђивања конкуренције, али и члан 76. Став 6. Закона о јавним набавкама којим је прописано да наручилац одређује услове у поступку

јавне набавке тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Одговор Наручиоца:

Наручилац у конкурсној документацији одређује додатне услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке, сходно члану 76. став 2. ЗЈН. При томе, сходно ставу 6. истог члана, наручилац одређује додатне услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су логичкој вези са предметом јавне набавке.

У члану 77. став 2. тачка 1) Закона о јавним набавкама прописано је да финансијски и пословни капацитет понуђач може доказати достављањем доказа уз понуду, као што су: извештај о бонитету или скоринг издат од стране надлежног органа, биланс стања са мишљењем овлашћеног ревизора или извод из тог биланса стања, исказ о понуђачевим укупним приходима од продаје и приходима од производа, радова или услуга, на које се уговор о јавној набавци односи - најдуже за претходне три обрачунске године, мишљење или исказ банака или других специјализованих институција.

Наручилац је за претходне 3 године одредио остваривање пословног прихода, односно услова који се односи на финансијски капацитет у укупној вредности од најмање 900.000.000 дин без ПДВа, што значи за сваку пословну годину по једноструку процењену вредност јавне набавке (3 пословне године по 300.000.000,00 динара, што износи 900.000.000,00 динара), што је у складу са чланом 77. ставом 2. тачком 1. Закона о јавним набавкама, у коме је наведено: „Минимални **ГОДИШЊИ** приход који се тражи од понуђача не сме бити већи од двоструке процењене вредности јавне набавке, осим у изузетним случајевима када је то неопходно због посебних ризика повезаних са предметом јавне набавке.“

Такође, чланом 81 Закона о јавним набавкама предвиђено је да понуду може да поднесе и група понуђача, и на тај начи да кумулативно, односно заједнички испуни захтевани услов.

Питање Понуђача:

3. Да понуђач у претходне 3 године, рачунајући од дана када је на Порталу јавних набавки објављен Позив за подношење понуда није био неликвидан.

Доказ: Потврда о данима неликвидности од Народне банке Србије за сваког члана групе понуђача.

Додатни услов финансијског капацитета није у складу са чланом 76. Ставом 6. Закона о јавним набавкама којим је прописано да наручилац одређује услове у конкурсној документацији тако да ти услови не дискриминишу понуђаче. Прописујући наведени услов - да понуђач у претходне три године од дана објављивања Позива није био неликвидан, наручилац онемогућава да у предметном поступку јавне набавке учествују они понуђачи који су били неликвидни неколико дана (нпр, рачун им је привремено био у блокади). Додатни услови у поступку јавне набавке обезбеђују сигурност наручиоцу да одређени понуђач може успешно да реализује јавну набавку. Наручилац мора имати у виду да се као додатни услови, у смислу члана 76. Закона о јавним набавкама одређују услови на основу којих се утврђује довољан ниво компетентности и успешности понуђача да заузме учешће у поступку предметне јавне набавке. Уколико је рачун понуђача био у блокади 15 дана непрекидно или 2 месеца са прекидима у претходне три године, то никако не значи да такав понуђач није успешан и да на крају буџетске године није пословао са добитком. Мишљење Управе за јавне набавке је да оваквим условом финансијског капацитета наручилац обезбеђује поузданост понуђача у предметном поступку јавне набавке, али наручилац не сме његовим строгим прописивањем да ограничи конкуренцију и дискриминише понуђаче који су били у блокади у

претходних шест месеци један или два дана. Мишљења смо да би наручилац требало флексибилније да дефинише овај услов. На пример да понуђач у посматраном периоду није био у блокади одређен број дана или укупно (на пример: дуже од 5 дана у последњих 6 месеци ...).

Имајући у виду да се понуђачи управо удружују у заједничку понуду како би испунили додатне услове, захтев понуђача да сваки члан групе није био неликвидан у претходне три године је додатно дискриминишући и у великој мери ограничава конкуренцију. Чланом 81. ставом 2. Закона о јавним набавкама прописано је: *Сваки понуђач из групе понуђача мора да испуни обавезне услове из члана 75. став 1. тач. 1) до 4) овог закона, а додатне услове испуњавају заједно, осим ако наручилац из оправданих разлога не одреди другачије.* У конкретном поступку јавне набавке не постоји ниједан оправдан разлог за прописивањем оваквог услова јер не утиче на извршење конкретног поступка јавне набавке.

Одговор Наручиоца:

Блокаде пословних рачуна јасно указују на дуговања, која се наплаћују принудном наплатом, а заштита од финансијске нестабилности за Наручиоца је веома битна. Наручилац није овлашћен да ризикује и доводи у питање реализацију пројекта прописујући услове, који му не гарантују заштиту и стављајући неоправдане захтеве и субјективне закључке подносиоца у први план.

У складу са чланом 81, ставом 2 сваки члан групе понуђача, у случају подношења заједничке понуде, мора да испуни обавезне услове из чл. 75, став 1, тач. 1-4, а додатне услове испуњавају заједно, осим ако наручилац из оправданих разлога не одреди другачије.

Нетачни су наводи подносиоца захтева да „не постоји ниједан оправдан разлог за прописивање оваквог услова“, јер исти није упознат са садржином Уговора о зајму F/P 1746 и писаним актом који је Наручилац добио од стране Банке за развој савета Европе.

Питање Понуђача:

4. Да понуђач располаже са важећим сертификатом Excellent SME Serbia:

Увидом у јавно доступне податке на сајту Привредне коморе Србије јасно и недвосмислено се може утврдити да наведени сертификат Привредна комора Србије издаје микро, малим и средњим предузећима. Сертификат се издаје ако предузеће дозвољава одређене критеријуме. Први услов је годишњи промет у висини од 4.000.000,00 РСД или више. Из наведеног произилази да је овакав услов у конкурсној документацији нејасно и непрецизно прописан. Наиме, великим привредним друштвима се овај сертификат не издаје, те је наручилац био дужан да у конкурсној документацији исто наведе и самим тим поступи у складу са чланом 61. ставом 1. Закона о јавним набавкама којим је прописано да је наручилац дужан да конкурсну документацију припреми тако да понуђачи на основу ње припреме прихватљиве понуде.

Одговор Наручиоца:

Наручилац је извршио измену конкурсне документације

Питање Понуђача:

5. Да има важећу полису Осигурања од професионалне одговорност (одговорност за штету учињену другој страни, односно трећим лицима), а која гласи најмање на 50% вредности понуде.

Чланом 129а Закона о планирању и изградњи прописано је да Привредно друштво, односно друго правно лице или предузетник, које обавља послове израде и контроле техничке документације, односно које је извођач радова, вршилац стручног надзора или техничког прегледа, мора бити осигурано од одговорности за штету коју може причинити другој страни, односно трећем лицу. У поступцима јавних набавки пракса је да се понуђачи обавезују да ће уколико добију посао у конкретном поступку доставити полису осигурања од одговорности за штету, а не приликом предаје понуде.

Додатни услов пословног капацитета није у складу са чланом 76. Ставом 6. Закона о јавним набавкама, којим је прописано да наручилац одређује услове у поступку јавне набавке тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке. Увидом на Портал јавних набавки утврђено је да је наручилац у одговору на питање (шифра 1488569) потенцијалног понуђача своје поступање образложио тиме да Правилником о условима осигурања од професионалне одговорности није прописан максимални износ осигурања, већ само минималан. Наведена аргументација је тачна али не и оправдана. Прописивање само минималног износа у Правилнику никако не значи да би наручилац требало да тражи 100%, 70% или 50% јер је ова премија изузетно скупа. На поступке јавних набавки се превасходно примењују одредбе Закона о јавним набавкама, и сви услови и докази које наручилац тражи прво морају бити у складу са њим. Чланом 77. ставом 8. ЗЈН је јасно и недвосмислено прописано "Наручилац је дужан да приликом одређивања доказа којима се доказује испуњеност услова, води рачуна о трошковима прибављања тих доказа, односно да трошкови прибављања доказа не буду несразмерни процењеној вредности јавне набавке." Када се узму у обзир сви трошкови припреме понуде и прибављања банкарских гаранција, и захтевана полиса у износу од 50% од вредности понуде, овакав услов пословног капацитета није примерен и наручилац није водио рачуна о трошковима прибављања доказа за припрему понуде, када је тражио оволики проценат премије. Уосталом Закон има веећу правну снагу од Правилника. Процент који се тражи обично се креће од 1% па до висине банкарске гаранције, а не у проценту од 50%. Овај услов наручиоца није у складу са чланом 9. Закона о јавним набавкама којим је дефинисано начело економичности и ефикасности поступка јавне набавке – "Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке прибави добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке. „Наручилац је дужан да обезбеди да се поступак јавне набавке спроводи и додела уговора врши у роковима и на начин прописан овим законом, са што мање трошкова везаних за поступак и извршење јавне набавке."

Наручилац је конкурсном документацијом предвидео да су понуђачи дужни да уз понуду предају Изјаву, чија је садржина наведена на страни 21/69, којом се под пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу обавезују да ће у року од 15 дана од дана закључења уговора доставити полису осигурања објекта за време извођења радова и полису осигурања од одговорности за штету причињену трећим лицима и стварима трећих лица за све време извођења радова, тј. до предаје радова Наручиоцу и потписивања Записника о примопредаји радова. Имајући наведено у виду нејасно је и нелогично зашто је наручилац као додатни услов пословног капацитета прописао да понуђач има важећу полису осигурања. Наручилац је начинио битну повреду члана 61. става 1. Закона о јавним набавкама јер конкурсну документацију није припремио тако да понуђачи на основу ње припреме прихватљиве понуде.

Одговор Наручиоца:

Наручилац је извршио измену конкурсне документације

Питање Понуђача:

6. Да је понуђач у претходном периоду 3 обрачунске године 2014, 2015 и 2016. остварио пословни приход по основу радова који су предмет јавне набавке тј. изведених грађевинских и грађевинско-занатских и инсталатерских радова на изградњи, санацији, реконструкцији, адаптацији и доградњи објеката (објекти пословне намене, стамбени објекти, спортски, објекти ученичког и студентског стандарда, здравствени и остали јавни објекти) у укупној вредности од најмање 600.000.000,00 динара без ПДВ-а, за чије доказивање се узимају у обзир само објекти чија је појединачна вредност већа од 50.000.000,00 динара без ПДВ-а и БГП већа од 1000 м², од чега, три објекта морају имати укупну вредност изведених радова од минимум 300.000.000,00 динара без ПДВ-а и БГП укупно минимум од 7.000м².

Чланом 77. Закона о јавним набавкама наручиоцу је дата могућност да као додатни услов пословног капацитета тражи од *понуђача списак најважнијих изведених радова, испоручених добара или пружених услуга за период који није дужи од осам година за радове*. Узимајући у обзир чињеницу да су износи пословног капацитета високи, ограничавајући и да се наручилац одлучио за само три обрачунске године, додатним условом пословног капацитета битно се нарушава начело обезбеђивања конкуренције које је дефинисано чланом 10 Закона о јавним набавкама, као и члан 76. став 6. Закона о јавним набавкама којим је прописано да научилац одређује услове у поступку јавне набавке тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке. Наручилац је неоправдано сузио конкуренцију, јер конкретну јавну набавку може успешно реализовати и понуђач који има нпр 4 уговора од 100.000.000,00 динара, 3 уговора од 45.000.000,00 динара и један уговор од 65.000.000,00 динара. Може се догодити ситуација да понуђач има реализован један уговор у вредности од 200.000.000,00 динара, а све остале уговоре у вредности мањој од 50.000.000,00 динара. Такав понуђач који успешно испуњава пословни капацитет у укупној вредности од 600.000.000,00 динара онемогућен је да учествује у конкретном поступку јер прописани услови нису у логичкој вези са предметом јавне набавке, а што је важније не гарантују успешност реализације исте. За наручиоца би требало да буде битно да ли је одређено лице способно да успешно реализује конкретну јавну набавку, а не да ли је уговор износио 45.000.000,00 динара или 55.000.000,00 динара, као ни то да ли је вредност три или пет уговора 300.000.000,00 динара. Такође, ограничења која се тичу грађевинске бруто површине (БГП) у великој мери ограничавају конкуренцију и нису у складу са чланом 76. ставом 6. Закона о јавним набавкама. Прихватљиво би било да је наручилац као додатни услов пословног капацитета прописао да је понуђач остварио пословни приход од изградње, санације, реконструкције, адаптације и доградње у износу од 600.000.000,00 динара, укупне бруто површине која је отприлике дупло већа од предмета ове јавне набавке. На тај начин конкурсна документација била би припремљена у складу са Законом о јавним набавкама и била би омогућена далеко већа конкуренција.

Одговор Наручиоца:

У складу са чланом 76 став 6 Закона о јавним набавкама, а узимајући у обзир да се на овај члан Закона позива подносилац, **логично би било да Наручилац захтева изградњу једног објекта јавне намене БГП од 5.947м², чија је вредност радова 300.000.000,00 динара без ПДВа, јер је такав предмет ове јавне набавке**. Међутим, Наручилац сматра да би битно дискриминисао понуђаче, да пропише овакав услов, који је логичан, тако да остаје при свом ставу. Појединачне вредности, које се односе на БГП и вредност уговора су минималан услов, који треба доказати. У циљу проширења и обезбеђивања што веће конкуренције Наручилац прихвата и санацију, адаптацију, доградњу и реконструкцију скоро свих намена објеката високоградње, не ограничавајући се само на објекте јавне намене и на изградњу објекта, какав је предмет ове јавне набавке.

Прихвата се предлог подносиоца захтева у делу који се односи на БГП и Наручилац ће укупну БГП са 7.000м2 смањити на 5.947м2. У том делу је измењена конкурсна документација.

Питање Понуђача:

7. Да има најмање 150 (једнастотинапедесет) радно ангажованих лица у време подношења понуде, од којих су минимум 100 (једнастотина) радници неопходни за реализацију јавне набавке (грађевинске, електро и машинске струке), који су здравствено способни за рад на висини у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и Правилником о претходним и периодичним лекарским прегледима за запослене на радним местима са повећаним ризиком. Да има одговорне извођаче радова, са важећим лиценцама и то: · лиценца 400 или 401 – мин. 2 · лиценца 410 или 411 – мин. 2 · лиценца 450 – мин. 2 · лиценца 453 – мин. 2 · лиценца 430 – мин. 2 · лиценца 381 – мин. 2 · лиценца за извођење посебних система и мера заштите од пожара – мин. 2 · лиценца 413 или 414 – мин. 1 · лиценца 415 – мин. 1 · лице са важећим уверењем за обављање послова безбедности и здравља на раду или уговор са правним лицем за обављање послова безбедности и здравља на раду и које поседује важећу лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду - минимум 2, од којих је минимум 1 лице у радном односу.

Наведени услов кадровског капацитета у супротности је са чланом 76. ставом 6. Закона о јавним набавкама који гласи: Наручилац обезбеђује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке. Услов да понуђач у тренутку подношења понуде има радно ангажованих 150 лица није у складу са начелом обезбеђивања конкуренције које је дефинисано чланом 10. Закона о јавним набавкама: *Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију.*

Наручилац не може да ограничи конкуренцију, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова, техничких спецификација и критеријума.

Поступање наручиоца нарочито је нелогично када се узме у обзир да је као додатни услов пословног капацитета захтевао да понуђач има сертификат Excellent SME Serbia који привредна комора издаје само микро, малим и средњим предузећима. Чињеница да микро предузећа запошљавају до 10 радника, мала од 10 – 50 радника, а средња од 50-250, говори у прилог томе да је кадровски капацитет ригорозно прописан и да одређени понуђач уколико добије посао у конкретном поступку јавне набавке може накнадно ангажовати још радника. Оваквим поступањем наручилац неоправдано сужава конкуренцију јер запосленост лица у моменту подношења понуда не гарантује успешну реализацију поступка. Иако је у питању јавна набавка велике вредности, обимног предмета и без обзира што Закон о јавним набавкама омогућава подношење заједничке понуде, овакав услов кадровског капацитета није у складу са Законом о јавним набавкама о чему у прилог говоре и многа Решења Републичке комисије.

Одговор Наручиоца:

На основу Решења Републике комисије за заштиту права понуђача, које се односи на предметни поступак јавне набавке, Наручилац остаје при свом ставу, који се односи на услове за кадровски капацитет и исти се неће мењати.

Питање Понуђача:

8. ГАРАНЦИЈА ЗА ОЗБИЉНОСТ ПОНУДЕ Понуђач је обавезан да уз понуду достави банкарску гаранцију за озбиљност понуде на износ од 6.000.000,00 динара (шестмилионадинара), са роком важења најмање 30 (тридесет) дана дуже од рока важења понуде.

Чланом 13. Ставом 1. Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова прописано је следеће: *Средство обезбеђења за озбиљност понуде, односно за извршење уговорне обавезе, наручилац може да тражи у износу не већем од 10% од вредности понуде без ПДВ-а, односно уговора, осим у случају обезбеђења за авансно плаћање.*

Наручилац је у предметном поступку јавне набавке захтевао средство финансијског обезбеђења понуде у фиксном износу, а иста не би смела да износи више од 10% од вредности понуде без ПДВ-а, што у овом случају не може бити обезбеђено. Наиме, достављање гаранције за озбиљност понуде на 6.000.000,00 динара, значи различит проценат у доносу на вредност сваке понуде. Тиме је повређено и начело једнакости понуђача које је дефинисано чланом 12. Закона о јавним набавкама.

Одговор Наручиоца:

Усваја се примедба подносиоца захтева у делу који се односи на банкарску гаранцију за озбиљност понуде, тако да основу члана 13 става 1 Правилника о обавезним елементима конкурсне документације и начину доказивања испуњености услова понуђачи се обавезују да уз понуду доставе банкарску гаранцију за озбиљност понуде у износу од 2% од вредности понуде. У том делу је измењена конкурсна документација.

Питање Понуђача:

9. У Обавештењу о поднетом захтеву за заштиту права број: 404-02-45/2017-17 од 29.05.2017. године наведено је да се ”на основу члана 150. Закона о јавним набавкама (Сл. гласник РС” бр. 124/12, 14/15 и 68/15), задржавају даље активности наручиоца у поступку јавне набавке, до доношења одлуке о поднетом захтеву за заштиту права.”

Питање: Да ли то значи да се тендер предаје дана 09.06.2017. године или ће рок за предају тендера бити одложен а нови рок за предају накнадно објављен?

Одговор Наручиоца:

У складу са објављеним Обавештењем дана 29.05.2017. године заустављене су све активности Наручиоца у поступку јавне набавке, до доношења одлуке о поднетом захтеву за заштиту права. Наручилац је објавио обавештење дана 28.07.2017. године о продужавању рока за подношење понуда.

Питање Понуђача:

10. Обраћамо Вам се у вези јавне набавке број ОП/Р/02/17 – Студентски дом у Сјеници. Молимо Вас да нам пошаљете шеме столарије и браварије за цео објекат ради израде тендерске документације.

Одговор Наручиоца:

CD са пројектном документацијом можете преузети у складу са конкурсном документацијом, страна 32 од 62.

Питање Понуђача:

11. Студентски дом у Сјеници. Молимо Вас да нам омогућите преузимање CD-а (пројекат у електронској форми) везано за јавну набавку број ОП/Р/02/17 – Изградња Студентског центра Државног универзитета у Новом Пазару, у Сјеници.

Одговор Наручиоца:

Како су даље активности Наручиоца у поступку јавне набавке настављене, CD са пројектном документацијом можете преузети у складу са конкурсном документацијом, у понедељак, 31.07.2017. године, у периоду од 10,00 до 11,00 часова, на адреси Научно-технолошки парк, Вељка Дугошевића 54, Београд, крило Б4, пети спрат, канцеларија 2, Јединица за имплементацију пројекта „Образовање за социјалну инклузију“.

Додатно појашњење из конкурсне документације објављено је на Порталу јавних набавки и интернет страници Наручиоца.

објавити на:

- Порталу јавних набавки
- Интернет страници наручиоца

Председник комисије за јавну набавку,
Александар Радулов